

Aan
Gemeenteraad Ouder-Amstel

Van
College van B&W

Datum
24 april 2025

Betreft
Leeswijzer rapport archeologische beleidsadvieskaart

Het rapport

Het rapport "Een toelichting op de archeologische verwachtings- en beleidsadvieskaart voor de gemeente Ouder-Amstel" vormt in essentie een verantwoordingsdocument voor en toelichting op de totstandkoming van de archeologische beleidskaart van gemeente Ouder-Amstel (kaartbijlage 4). In hoofdstuk 2 wordt het kader beschreven waarbinnen het gemeentelijk archeologiebeleid een rol speelt. Dit betreft zowel het beleid op provinciaal en rijksniveau, als de veranderingen op gemeentelijk niveau, voortkomend uit de Omgevingswet. In hoofdstuk 3 worden de geïnventariseerde gegevens behandeld die ten grondslag liggen aan de beleidsadvieskaart. Het gaat om:

- archeologische vindplaatsen en onderzoeken, die inzicht geven in het bekende archeologische potentieel in de gemeente. De gegevens zijn weergegeven op de informatiekaart met de bekende vindplaatsen en uitgevoerde archeologische onderzoeken (kaartbijlage 1);
- bodemkundige en geologische gegevens, die inzicht geven in de opbouw en ondergrond van de gemeente. Met behulp van deze gegevens is een landschappelijke eenhedenkaart vervaardigd, waarbij aan alle landschappelijke eenheden archeologische verwachtingen zijn toegekend (kaartbijlage 2);
- historisch-geografische elementen, die inzicht bieden in de ontginningsgeschiedenis en historisch-landschappelijke ontwikkelingen in de gemeente Ouder-Amstel. De elementen zijn weergegeven op de historisch-geografische waarden- en relictkaart (kaartbijlage 3).

Hoofdstuk 4 beschrijft de achtergrond en het principe van de archeologische verwachtingskaart en verwachtingsmodellen. Verder wordt hier voor de verschillende landschappelijke eenheden de onderbouwing gegeven van de gehanteerde archeologische verwachtingen. Hoofdstuk 5 vormt feitelijk de kern van het rapport; hier wordt een toelichting gegeven op de beleidsadvieskaart (kaartbijlage 4) met de onderliggende beleidsregels/-regimes. Hoofdstuk 6, tot slot, geeft handvatten voor het gebruik van de beleidsadvieskaart in de gemeentelijke praktijk.

De bijlagen 1 tot en met 6 betreffen catalogi met overzichten van:

- bekende archeologische vindplaatsen (bijlage 1);
- archeologische (rijks)monumenten (bijlage 2);
- uitgevoerde archeologische onderzoeken (bijlage 3);
- bestaande en verdwenen molens (bijlage 4);
- (voormalige) buitenplaatsen (bijlage 5);
- gebouwde gemeentelijke monumenten (bijlage 6).

Bijlagen 7 en 8 zijn detailkaarten van het centrum van Ouderkerk aan de Amstel:

- Inventarisatiekaart Ouderkerk (centrum; bijlage 7);
- Historisch-geografische waarden en relict Ouderkerk (centrum; bijlage 8).

De kaart

De archeologische beleidsadvieskaart (kaartbijlage 4) is de ruimtelijke verbeelding van het voorgestelde archeologiebeleid. De kaart laat zien binnen welke gebieden in de gemeente Ouder-Amstel welk beleid van toepassing is. Daartoe is op de beleidsadvieskaart een negental beleidscategorieën onderscheiden, waaraan beleidsregels zijn gekoppeld. Deze regels (vrijstellingsgrenzen) schrijven voor wat de maximale omvang (in termen van diepte en oppervlakte) van beoogde bodemingrepen kan zijn, zonder dat voorafgaand archeologisch onderzoek vereist is. De oppervlakte betreft hierbij het totale

ruimtelijke beslag (de te funderen bouwvlakken plus alle overige bodemroerende werkzaamheden [incl. heien]) die in het kader van de omgevingsvergunning of andere (aanleg)werkzaamheden worden uitgevoerd (zie paragraaf 5.2).

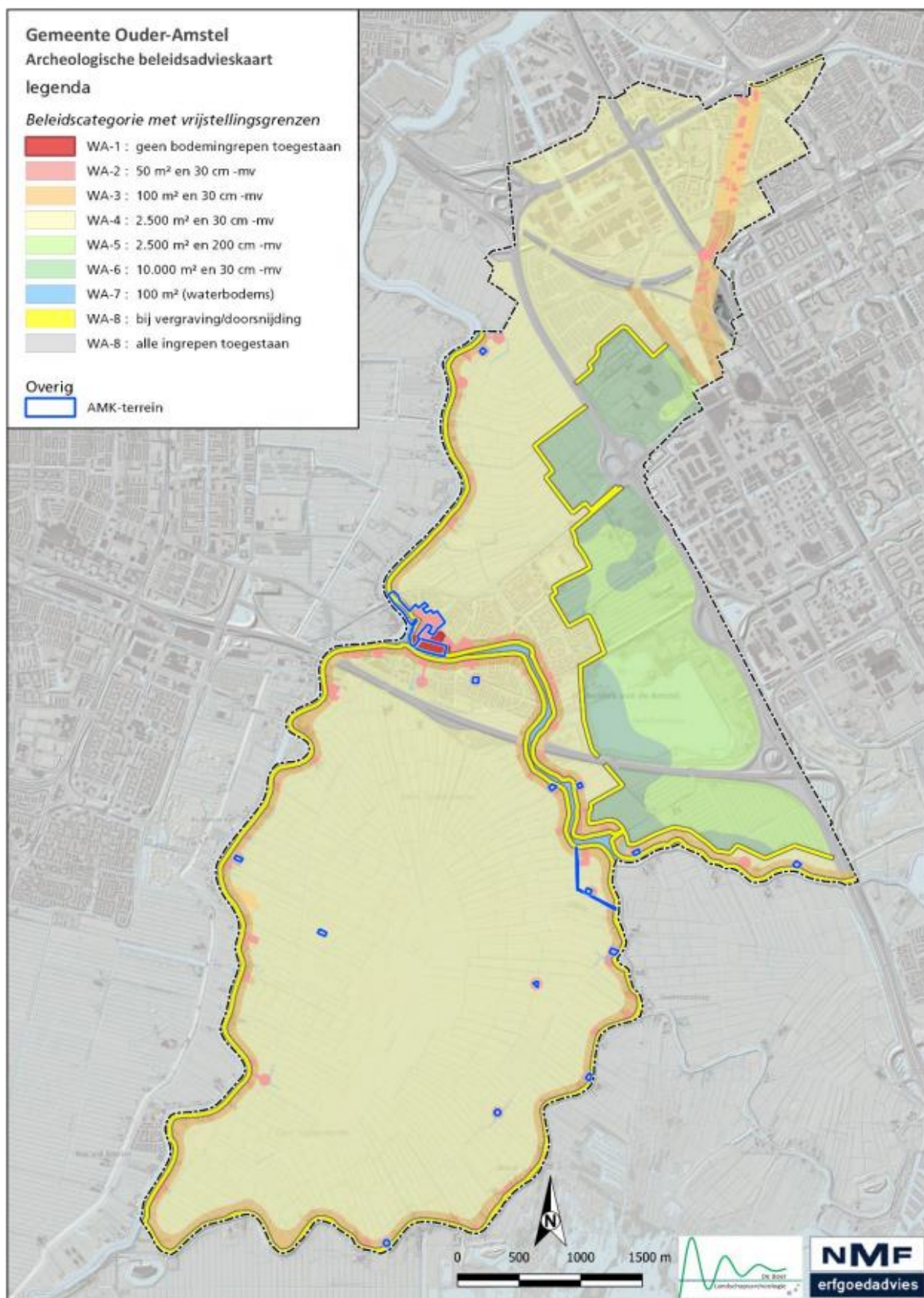
De beleidsadvieskaart is gebaseerd op de archeologische inventarisatiekaart, de archeologische verwachtingskaart en de historisch-geografische waardenkaart (kaartbijlagen 1, 2 en 3). Bij het bepalen van de vrijstellingsgrenzen is verder gelet op de aard en omvang van de achterliggende archeologische waarden. Zo heeft een relatief kleine bodemingreep op een historisch erf al een relatief grote kans dat aanwezige archeologisch erfgoed ongezien verdwijnt, wat een lage vrijstellingsgrens legitimeert. Uiteindelijk kan de beleidskaart gezien worden als de uitkomst van de afweging tussen (archeologisch en historisch-geografisch) inhoudelijke belangen en een praktische uitvoering. Achtergrond bij het tot stand komen van de beleidsadvieskaart is dat bekende en nog onbekende archeologische resten zoveel beschermd worden, zonder dat dit tot onevenredige inspanningen en overbodig archeologisch onderzoek – en dus kosten – leidt.

Een samenvatting van de beleidscategorieën met de behorende vrijstellingsgrenzen en een omschrijving van de archeologische en landschappelijke eenheden is weergegeven in onderstaande tabel; op de volgende pagina volgt een vereenvoudigde beleidsadvieskaart.

Beleids-categorie	Vrijstellingsgrens		Omschrijving
	omvang tot	diepte tot	
Categorie 1	0 m ²	0 cm -mv	- middeleeuws kerkterrein Amstelkerk; - Portugees-Israëlitische begraafplaats Beth Haim.
Categorie 2	50 m ²	30 cm -mv	- AMK-terreinen; - bekende vindplaatsen en molens (incl. bufferzone); - historische kern Ouderkerk a/d Amstel; - historische erven; - Krayenhoff-posten/militaire batterijen.
Categorie 3	100 m ²	30 cm -mv	- ontginnings-/bewoningslint Duivendrecht; - terrein voormalige kruitfabriek Sollenburg; - landschappelijke eenheden met een (middel)hoge archeologische verwachting (stroomgordels en oeverafzettingen).
Categorie 4	2.500 m ²	30 m -mv	- landschappelijke eenheden met een lage archeologische verwachting in het buitengebied: crevasses, kom- en klei-opveengronden.
Categorie 5	2.500 m ²	200 cm -mv	- landschappelijke eenheden met een (zeer) lage archeologische verwachting: uitgeveende polders met ondiep gelegen dekzand.
Categorie 6	10.000 m ²	30 cm -mv	- landschappelijke eenheden met een (zeer) lage archeologische verwachting: uitgeveende polders met diep gelegen dekzand.
Categorie 7	bodemingrepen tot 100 m ²	in de waterbodem	- historisch oppervlaktewater binnen 100 meter van AMK-terreinen, (verdwenen) molens, en middeleeuwse bewoningslinten
Categorie 8	bij door-/vergravingen		- bestaande historische dijken en kades
Categorie 9	n.v.t. / vrijgeven	n.v.t. / vrijgeven	- vergraven en sterk opgehoogde gronden (grondlichamen auto- en spoorwegen).

Het onderzoek

Elk initiatief begint met het opstellen van een bureau rapportage. Hierin wordt beoordeeld of en zo ja welk vervolgonderzoek nodig is, of dat het gebied voor het initiatief kan worden vrijgegeven. Dit nieuwe beleid helpt om het onderzoek per opgave vorm te geven. Het beleid zal nog worden vertaald/opgenomen in het omgevingsplan waarbij voorgaand stappenplan opgenomen wordt. Als er archeologisch onderzoek gedaan moet worden, wordt het archeologisch onderzoek uitgevoerd volgens een getrapte systeem; een zogenaamde onderzoekstrechter die in drie stappen van grofschalig/extensief tot finschalig/intensief onderzoek voert. De drie onderzoeksstappen bestaan achtereenvolgens uit een bureauonderzoek (stap 1), een Inventariserend Veldonderzoek (stap 2) en, (stap 3) behoud van de vindplaats. Behoud van de vindplaats kan in de bodem (in situ) of door de archeologische informatie vast te leggen (ex situ).

Vereenvoudigde beleidsadvieskaart (zie kaartbijlage 4)